

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МЕНДЕЛЕЕВСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИЖЕВКА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

15 май 2024 ел

№ 127

Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районы
"Ижевка авыл жирлеге"
территориясендә
яшел утыртмаларны
кисү тәртибе турында
нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2008 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Ижевка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы, Менделеевск муниципаль районының Ижевка авыл жирлеге Советы **КАРАР КЫЛДЫ:**

1. «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Ижевка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында кушымтада бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. Өлеге карарны Ижевка авылында махсус жиһазландырылган мәгълүмати стендларга урнаштырып игълан итәргә, Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга <http://pravo.tatarstan.ru/>, шулай ук Менделеевск муниципаль районының рәсми сайтында <http://nurlat.tatarstan.ru/> интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга

Ижевка авыл жирлеге Советы
рәисе

Р.Т.Мәсәгутова

Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районы
Ижевка авыл җирлеге
Советының
2024 елның 15 маендагы 127
номерлы
карарына кушымта

«Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Ижевка авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында нигезләмәләр

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Өлеге Нигезләмә «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Ижевка авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә яшел үсентеләрне кисү тәртибен билгели.

1.2. Өлеге Нигезләмәнең гамәли көче түбәндәге җирләрдәге яшел үсентеләрне кисү тәртибенә кагылмый:

Россия Федерациясенең дәүләт урман фонды;
физик һәм юридик затларның хосусый милкендә булганнар.

2. Төп төшенчәләр

2.1. Өлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

яшел утыртмалар - табигый һәм ясалма килеп чыккан агач, куаклыктар һәм үләнчел үсемлекләре (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәклекләрне, шулай ук аерым торучы агачларны һәм куакларны да кертеп);

табигать территорияләре - бердәм географик (климат) шартларында төзелгән җирлекнең, туфракның, үсемлекләренң билгеле бер рельефын үз эченә алган, хужалык ашчәнлегенә кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр;

яшелләндерелгән территорияләр - табигый чыгышлы үсемлекләр кишәрлекләре урнашкан территорияләр, ясалма рәвештә яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге җирләренң аз төзелгән участкалары, алар чикләрендә өслекнең кимендә 50 процентында үсемлекләр капламы биләгән;

урман территорияләре - табигый килеп чыккан урман үсемлекләре белән капланган төрле функциональ билгеләнештәге табигать территорияләре кишәрлекләре;

агач - диаметры 5 см дан да ким булмаган ачык беленеп торган кәүсәле үсемлек, үсентеләрдән тыш, 1.3 м биеклектәге;

аварга торган хәлдәге агач - барлык агачның яисә аның өлешенең җимерелүенә китерергә сәләтле структур кимчелекле агач, кешеләргә, транспорт чараларына, инженерлык инфраструктурасына зыян китерергә мөмкин (шул исәптән электр чыбыклары, газүткөргечләр, жылылык трассалары һ.б.), биналар һәм корылмалар, шулай ук авып калган агач яки карт агач, шулай ук авария хәлендә шулай ук түбәндәге билгеләр белән агачлар танылырга мөмкин: корыган яисә корыган кәүсәле агачлар, черек үзәге булган куышлы яки ярык, кәүсәсе тирән зарарланган (кәүсә калынлыгынан 1/3), кәүсәсе 15 градуска авышкан һәм зыян китерүче гөмбәләр яки корыган куаклар, зыян китерүче бөжәкләр белән зарарланган куаклар

куаклык - туфрак өслегендә тармакланган күпъяллык күптармаклы (агачтан аермалы буларак) үсемлек;

үлән капламы - газон, табигый үлән капламы;

үсентеләр - нинди дә булса урында үсүче үсемлекләр, куаклыклар;

яшел массив - зурлар агачлар (15 яшьтән өлкәнрәкләр) 50 данәдән дә ким булмаган үсә торган территория участогы.

яшел утыртмаларның зарарлануы - аларның үсешен туктатуга китерми торган яшел утыртмаларга зыян китерү, шул исәптән ботакларның, тамыр системасының механик зарарлануы, кабыкның бөтенлеген, тере туфрак катламының бөтенлеген бозу, яшел үсентеләрнең яисә тамыр зонасында туфракның зарарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү яисә башка йогынты ясау;

яшел утыртмаларны юкка чыгару - яшел утыртмаларны кисү яисә аларның үсешен туктатуга китергән башка төрле зарарлау;

компенсация яшелләндерүе - юкка чыгарылган яки зарарланган 2 коэффициенты белән алмашка яшел утыртмалар житештерү.

3. 3. Яшел утыртмаларны саклауның төп принциплары

3.1. «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Ижевка авыл җирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә үсә торган яшел утыртмалар (алга таба - Ижевка авыл җирлеген) саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм саклануы тиеш.

3.2. Ижевка авыл җирлеген территориясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдән тыш) урнашкан барлык яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) яклануы тиеш.

3.3. Ижевка авыл җирлеген территориясендә яшел утыртмаларның саклануын һәм аларны үстерү өчен шартлар тудыру бурычлары оешмаларга үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән кишәрлекләрдә - шушы оешма җитәкчеләренә йөкләнә.

3.4. Яшел утыртмалар урнашкан җир кишәрлекләреннән файдаланучылар һәм арендаторлар яшел утыртмаларның саклануын тәмин итәргә, яшел утыртмаларны тиешенчә карауны тәмин итәргә тиеш.

3.5. Ижевка авыл җирлеген территориясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла. Татарстан Республикасы һәм әлеге Нигезләмә.

3.6. Төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дәрәс белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулысынча бәяләү булырга тиеш.

3.7. Яшел утыртмаларның тереклек эшчәнлеген тәмин итү белән бергә урнашмаган яшелләндерү территорияләрен һәм яшел массивларны куллану рәхсәт ителми.

4. Яшел утыртмаларны (агачларны, куакларны) кисү тәртибе

4.1. Ижевка авыл җирлеген территориясендә яшел үсентеләрне рәхсәтсез кисү тыела.

4.2. Ижевка авыл җирлеген территориясендә агач һәм куакларны кисү комиссия тикшерүе акты нигезендә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Ижевка авыл җирлеген башкарма комитеты тарафыннан бирелгән рәхсәт нигезендә башкарыла.

4.3. Рәхсәт бирү мөрәҗәгать итүченең салымнар, җыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, салымнар һәм җыемнар турында Россия Федерациясе законнары

нигезендә түләнергә тиешле процентлары булмаган очракта (авария хәлендәге һәм гадәттән тыш хәлләргә һәм авария хәлендәге агачларны кисү очраklarыннан тыш) бирелә.

4.4. Яшел утыртмаларны кисүгә рәхсәт алу өчен мөрәжәгать итүче Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Ижевка авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе исеменә хат-гариза бирә, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның торышы, чикләнгән кисү үткәрелү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелгән булырга тиеш. Гаризага (авария хәлендәге һәм гадәттән тыш хәлләргә һәм авария хәлендәге агачларны кисүгә бәйле очраklarдан тыш) түбәндәге документлар теркәлә:

4.4.1. Шәхесне раслаучы документлар яки вәкилнең вәкаләтләрен раслый торган документ (әгәр мөрәжәгать итүче исемнән вәкил гәмәлдә булса);

4.4.2. Участок схемасы якындагы корылмаларга яисә киселергә тиешле яшел үсентеләр төшерелгән башка ориентирларга кадәр;

4.4.3. Әгәр җир кишәрлеге Бердәм дөүләт күчемсез мөлкәт реестрында теркәлмәгән булса, мөрәжәгать итүче тарафыннан җир кишәрлегенә хокук билгели торган документларның таныкланган күчермәләре:

4.4.4. Биналар һәм корылмалар төзегәндә габаритларга эләгә торган яшел утыртмаларны кисү башкарылган очракта, расланган проект документациясе;

4.4.5. Таралган территорияләренең хужалары белән яшел үсентеләрне кисү һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

4.4.6. Агач утыртканда яисә күчереп утыртканда инженерлык челтәрләре вәкилләре белән җир эшләрен уздыруга ордер ачылу белән килештерү.

4.5. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Ижевка авыл җирлеге башкарма комитеты, хат - гариза кәргәннән соң (авария хәлендәге һәм авария хәлендәге агачларны кисү очраklarыннан тыш) мөрәжәгать итүчегә әлегә төр эшләрен башкаруга рәхсәт булган махсулаштырылган оешмага түбәндәгеләрне алу өчен мөрәжәгать итәргә киңеш итә:

яшел утыртмаларның исәп-хисап ведомосте;

агач-куак үсентеләренең санын, төрен, категориясен билгеләү максатыннан төзелә торган яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты;

киселгән агач материалының бәясен исәпләп чыгару, киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маендагы 310 номерлы карары (мөх. 15.06.2023 елгы үзгәрешләр һәм өстәмә), 01.01.2024 белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләр мөрәжәгать итүче хисабына башкарыла.

Рәхсәт итү вакыты - 90 көн.

4.6. Эшләр җитештерүгә рәхсәт алганда, мөрәжәгать итүче (авария хәлендәге һәм авария хәлендәге гадәттән тыш хәлләр һәм авария хәлендәге агачларны кисү очраklarыннан тыш) әлегә Нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларны кискән өчен түләүләр кертәргә һәм компенсация яшелләндерүне алга таба уздыруны раслый торган гарантияле хат бирергә тиеш.

Агач һәм куакларны кискән өчен түләү мөрәжәгать итүче тарафыннан җирле бюджетка күчерелә.

4.7. Яшел утыртмаларны кисү эшләре билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә мөрәжәгать итүче акчалары исәбеннән башкарыла. Агач кисү бары тик белгечлеге буенча өйрәнүне узган (яисә тиешле күнекмәләре һәм допусklары булган) затлар тарафыннан гына рәхсәт ителә.

4.8. Киселгән яшел утыртмаларны һәм кисеп төягән эшләнмәләренә төяү һәм чыгару эш башлаган вакыттан алып, гариза бирүче хисабына өч эш көне эчендә башкарыла. Киселгән яшел утыртмаларны һәм киселгән калдыкларны эш урынында саклау тыела.

4.9. Территориянең кисү урынына якин урнашкан территориядә газон, яшел үсентеләр зарарланган очракта, эшләр житештерүче аларны территориянең хужасы һәм контроль органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килештерелгән, әмма зыян килгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, аларны мәжбүри рәвештә торгызу эшләрен башкара.

4.10. Агачны кискән өчен түләмичә агач һәм куакларны кисү Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Ижевка авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очракларда рөхсәт ителә:

яшел үсентеләрне карау, санитар кисүләр һәм реконструкцияләү;

авария хәлендәге һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән җир асты коммуникацияләрен һәм капитал инженерлык корылмаларын ремонтлау;

Роспотребнадзор бәяләмәсе булса, торак һәм иҗтимагый биналарда яктылыкны каплай торган агач һәм куакларны кисү;

Авария хәлендәге (төшү куркынычы тудыручы, коры-сары) агачларны һәм куакларны кисү.

Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел үсентеләрне кискән гариза бирүчегә хатка теркәп куярга кирәкми - әлеге нигезләмәнең 4.4.1 пунктында күрсәтелгән документларны заявкага теркәп куярга һәм компенсация яшелләндерү үткәрергә.

4.11. Яшел утыртмаларны санкцияләnmәгән кисү яисә юкка чыгару дип таныла:

агачларны һәм куакларны рөхсәтсез кисү

ут белән яндыру яки саксыз эш итү нәтижәсендә агачларны һәм куакларны юк итү яки зарарлау;

кәүсәсен кыршаулау;

үсә торган агачларның һәм куакларның үсеш туктатылганчыга кадәр зарарлау;

агач һәм куакларның агынты сулар, химик матдәләр, калдыклар һәм башкалар белән зарарлануы;

корыган агачларны рөхсәтсез кисү;

үсә торган агачларның һәм куакларның башка зарарланулары.

5. Компенсацион яшелләндерү

5.1. Компенсацион яшелләндерү рөхсәт ителгән кисүләр, яшел үсентеләрне законсыз зарарлау яки юкка чыгару очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү якындагы сезонда, агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен яраклы, әмма яшел үсентеләрне зарарлау яки юкка чыгару факты билгеләнгән вакыттан алып бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

5.2. Компенсацион яшелләндерү гражданның яисә юридик затларның мәнфәгатьләрендә яисә хокукка каршы гамәлләр нәтижәсендә яшел үсентеләрне зарарлау яки юкка чыгару булган акчалары исәбеннән башкарыла.

5.3. Әлеге Нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларга китерелгән зыян натураль формада - компенсация яшелләндерүенә: 2 коэффициенты белән юкка чыгарылган яшел үсентеләрне яңадан торгызуга түләнергә тиеш.

6. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген башкарганда яшел үсентеләрне саклау

6.1. Ижевка авыл җирлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел утыртмаларны яклау таләпләрен үтәп алып барыла.

6.2. Яшел территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән җир кишәрлекләре, аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган килеш һәм кулланылырга тиеш түгел.

6.3. Яшел утыртмалар утыртылган җир кишәрлекләрендә төзелеш алып барганда, проект документациясендә киселергә тиешле яшел утыртмаларга бәя бирелергә тиеш.

Мондый очрактарда зыянны каплау киселгән агач өчен һәм әлеге Нигезләмәнең 4 һәм 5 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә компенсация яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

7. Эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда яшел утыртмаларны саклау

7.1. яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә һәм башка эшқуарлык эшчәнлегенә, Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Ижевка авыл җирлегенә башкарма комитеты рәхсәтәннән башка эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

7.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда гамәлгә ашырганда шартлау куркынычы булган, ут куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел утыртмаларга зыян китерү яисә аларны юкка чыгару тыела.

8. Жаваплылык

8.1. Әлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясене һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплы булалар.